

Hospital Universitari
MútuaTerrassa

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

Farmàcia Hospitalària

Guia Unitat Docent

GUIA UNITAT DOCENT FARMÀCIA HOSPITALÀRIA

Cap Unitat Docent: Dr. Jordi Nicolas Picó

Tutora: Dra. Cristina Sangrador Pelluz

Centre: Hospital Universitari MútuaTerrassa

Data : 2018

Índex

1. Carta de benvinguda	4
2. Definició i funcions del servei de farmàcia.....	5
3. Descripció del servei.....	6
4. Organització del servei	7
5. Cartera de serveis i activitat assistencial.....	8
6. Activitat docent	10

1. Carta de benvinguda

Benvingut/da al Servei de Farmàcia.

És un plaer per a nosaltres donar-te la benvinguda en nom del personal facultatiu del Servei de Farmàcia i poder comptar-hi amb la teva col·laboració com a farmacèutic durant el teu període de formació.

Aquest és un període molt important de la teva vida i esperem que puguis formar-te adientment en totes les àrees que ha de conèixer un especialista en Farmàcia Hospitalària.

La formació que rebràs t'ha de permetre afrontar i resoldre qualsevol tipus de problema que es pugui presentar en la teva tasca assistencial, que estarà relacionada bàsicament amb el malalt i el seu tractament. Aquesta formació és àmplia i s'ha de fer pas a pas, seguint un camí que et portarà a conèixer tots els aspectes de l'especialitat.

El Servei de Farmàcia és un servei general de l'hospital que dona suport als altres serveis clínics. Juntament amb la resta de serveis generals, formen una estructura que completa l'atenció del malalt ingressat i extern que ho requereixi. Cal, doncs, una bona integració en l'equip multidisciplinari del centre, format bàsicament per metges i infermeres, que seran els teus companys en els quatre propers anys. Serà bo per a la teva formació que estiguis sempre a prop dels teus companys de promoció a l'hospital.

També és important la teva integració dins del Servei de Farmàcia, format per farmacèutics, administratius, infermeres, tècnics i auxiliars. La força del servei per donar el suport adequat, tant al malalt ingressat com al malalt extern, la tenim si treballem de manera conjunta. La feina individual no integrada no té cap sentit si no es comparteix amb la resta de l'equip.

La labor del dia a dia s'ha de fer més per convenciment que per obligació. Has triat una especialitat en la qual desenvolupar la teva vida professional i has de gaudir alhora que et vas formant. És, doncs, important seguir unes línies de treball d'una manera continuada. A més de "tapar forats" en moments determinats o presentar treballs als congressos, que són activitats de curta durada, és important fer treballs de seguiment en diverses matèries a llarg termini que estiguin orientats a la millora contínua del servei i et serveixin alhora per ampliar els teus coneixements.

Tenir iniciativa en tractar temes de cara al futur també és important. És segur que viuràs canvis importants dins de la sistemàtica de treball actual de la farmàcia hospitalària. Aquests canvis implicaran noves oportunitats que caldrà aprofitar per seguir millorant l'objectiu principal de la nostra tasca: assolir la major eficiència possible en el tractament dels malalts.

Esperem que la teva estada en el Servei de Farmàcia et sigui profitosa de forma integral i que et serveixi profundament per al futur.

Ben cordialment,

Dr. Jordi Nicolas Picó
Cap del Servei de Farmàcia

Dra. Cristina Sangrador Pelluz
Tutora

2. Definició i funcions del servei de farmàcia

El Servei de Farmàcia és un servei central clínic integrat funcionalment i jeràrquicament en l'Hospital Universitari MútuaTerrassa.

El Servei de Farmàcia aporta al procés assistencial una atenció individualitzada al pacient amb una farmacoteràpia racional, segura i eficient, amb corresponsabilitat amb la resta de professionals de l'hospital.

Les **funcions** del Servei de Farmàcia, segons la Llei 29/2006, de garanties i ús racional dels medicaments i productes sanitaris, són les següents:

- Garantir i assumir la responsabilitat tècnica de l'adquisició, correcta conservació, cobertura de les necessitats terapèutiques i custòdia dels medicaments.
- Preparar fórmules magistrals i preparats oficials.
- Dispensar els medicaments indicats per atendre les necessitats terapèutiques dels pacients ingressats a l'hospital, en condicions d'eficàcia i seguretat.
- Dispensar medicaments per a pacients extrahospitalaris en els quals estigui indicada una especial vigilància, supervisió i control.
- Informar els pacients.
- Establir un sistema eficaç i segur per a la distribució de medicaments i per assegurar-ne la correcta administració.
- Custodiar i dispensar els medicaments en fase d'investigació clínica.
- Fer el seguiment dels medicaments psicoactius i tots aquells que requereixin un control especial.
- Formar part de les comissions hospitalàries implicades en la selecció i avaluació científica dels medicaments i de la seva utilització.
- Formar part d'altres comissions hospitalàries relacionades amb la utilització dels medicaments.
- Establir sistemes per garantir la seguretat en la utilització dels medicaments.
- Establir un sistema d'informació de medicaments adreçat a tots els professionals de l'hospital i un sistema de farmacovigilància intrahospitalari.
- Proposar activitats docents relacionades amb els medicaments adreçades als professionals de l'hospital.
- Fer treballs d'investigació propis o en col·laboració amb altres serveis de l'hospital i participar en assaigs clínics de medicaments.
- Col·laborar amb els professionals de l'atenció primària i especialitzada.

3. Descripció del servei

El Servei de Farmàcia està ubicat a la planta -1 de l'edifici A de l'hospital, situat a la plaça del Dr. Robert, 5.

L'horari del Servei de Farmàcia és de 8 a 20 h de dilluns a dissabte per atendre l'activitat assistencial intrahospitalària i de 9 a 14 h de dilluns a divendres per a l'atenció als pacients externs. Els diumenges, l'horari d'atenció per a l'activitat assistencial és de 8 a 19 h.

El Servei de Farmàcia està distribuït en diferents àrees:

- Recepció de comandes i magatzem general: medicaments, solucions de gran volum, inflamables, estupefaents i termolàbils
- Àrea de reenvasament de medicaments en dosis unitàries
- Àrea de farmacotècnia
- Àrea de preparació de nutricions parenterals i treball en cabina de flux laminar horitzontal
- Àrea de manipulació de citostàtics
- Àrea de dispensació interna de l'hospital (dosis unitàries)
- Dispensació a pacients externs
- Àrea de gestió i custòdia de medicaments per a assaigs clínics
- Àrea de despatxos (cap de servei, farmacèutics adjunts i residents)
- Centre d'informació de medicaments, biblioteca i sala de sessions

El Servei de Farmàcia està acreditat per a la formació d'especialistes en Farmàcia Hospitalària. Cada any s'ofereix una plaça de resident en formació.

4. Organització del servei

El Servei de Farmàcia està format pels professionals següents:

Cap del servei

Dr. Jordi Nicolas Pico

Farmacèutics adjunts

- Paula Arcenillas Quevedo: seguiment de la prescripció dels especialistes de l'hospital; consultes externes, urgències i prescripció a l'alta; participació en el seguiment dels tractaments del programa del pacient crònic complex
- Maria Rosa Garriga Biosca: àrees de farmacotècnia i dispensació a pacients externs.
- Mario Longoni Merino: dispensació en dosis unitàries.
- Susana Redondo Capafons: secretària del Comitè Ètic d'Investigació Clínica (CEIC); dispensació i gestió de mostres d'assaigs clínics, àrea oncohematològica.
- Cristina Sangrador Pelluz : àrea de nutrició artificial i mescles endovenoses. Tutora de residents.
- Magdalena Trullas Altisen: dispensació en dosis unitàries i validació de prescripcions de medicaments DH (diagnòstic hospitalari) dels especialistes de l'hospital.
- Alba Manzaneque Gordon: àrea de hematologia i pacient crític.
- Rosa Madrudejos Mora : Atenció primària
- Rosa Tomas: Atenció primària
- Pablo March Lopez : Atenció primària a temps parcial

Farmacèutics residents

Un farmacèutic de cada any docent.

5. Cartera de serveis i activitat assistencial

Cartera de serveis

1. **Gestió clínica** de la farmacoteràpia i selecció de medicaments. Guia farmacoterapèutica.
2. **Gestió de l'adquisició de medicaments.** Control d'existències, proveïdors, despesa. Ús compassiu i medicaments estrangers.
3. **Gestió econòmica** i seguiment de pressupostos. Avaluacions de la utilització de medicaments.
4. **Distribució de medicaments a pacients hospitalitzats.** Distribució de medicaments en dosis unitàries. Control de farmacioles.
5. **Dispensació de medicaments a pacients externs.** Medicaments d'ús hospitalari.
6. **Assaigs clínics.** Gestió, aleatorització, condicionament per a l'administració i dispensació de medicaments en fase d'investigació.
7. **Formulació magistral.** Fórmules magistrals, preparacions normalitzades, barreges intravenoses, envasament en dosis unitàries.
8. **Oncohematologia.** Protocols de tractament. Condicionament de citostàtics. Seguiment de pacients.
9. **Nutrició parenteral.** Protocol de nutrició. Elaboració personalitzada de nutricions. Control i seguiment de pacients.
10. **Atenció farmacèutica a Urgències.** Identificació de problemes relacionats amb la medicació i conciliació de la medicació dels pacients que ingressen des del Servei d'Urgències.
11. **Atenció farmacèutica a la UCI:** Identificació de problemes relacionats amb la medicació. Nivells de fàrmacs en sang i ajust de dosis.
12. **Atenció farmacèutica al sociosanitari :** Distribució de medicaments. Identificació de problemes relacionats amb la medicació i conciliació de la medicació dels pacients .
13. **Seguretat.** Participació en la Comissió de Seguretat del Pacient (grup per garantir l'ús segur dels medicaments). Avaluació dels esdeveniments relacionats amb els medicaments i notificats en el sistema de notificació d'esdeveniments SiNASP.

Activitat assistencial

L'activitat assistencial del Servei de Farmàcia en xifres ha estat la següent (dades de l'any 2015):

Mezclas EV: 16.032 preparaciones totales.

Quimioteràpies

Oncohematologia: 2.621 reconstitucions

Assajos clínics: 329 preparacions

Conciliación: 328 pacientes al alta

Nutricions parenterals

Adults: 3.075 per a 328 malalts

Nounats: 329 per a 45 nounats

Dispensació intrahospitalària de medicaments

Mitjana de dosis unitàries dispensades per dia: 3.3199

Dispensació a pacients externs

Mitjana de pacients atesos per dia: 81

S'atenen pacients de les especialitats següents:

- Medicina Interna
- Medicina Interna: malalties infeccioses i VIH
- Oncologia
- Hematologia
- Reumatologia
- Dermatologia
- Pneumologia
- Aparell Digestiu: malalties inflammatòries i hepatitis B i C
- Pediatria: hormona del creixement i nutrició
- Pacients amb preparats per a nutrició enteral
- Pacients en tractament amb medicaments estrangers
- Pacients en tractament amb medicaments en fase d'investigació clínica

Fórmules magistrals

Fórmules preparades: 11276

Centre d'Informació de Medicaments (CIM)

Els farmacèutics del servei atenen totes les consultes relacionades amb la informació sobre medicaments redactant informes sempre que ho consideren indicat.

6. Activitat docent

Al Servei de Farmàcia es fan les sessions següents:

- Sessions formatives del servei setmanals
- Sessions bibliogràfiques mensuals
- Sessions organitzatives setmanals
- Sessions bibliogràfiques coincidint amb les organitzatives
- Sessions mensuals per a la formació continuada del personal auxiliar i d'infermeria del servei
- Perles clíniques mensuals
- Cada any s'ofereix una plaça de pràctiques tutelades als estudiants de la llicenciatura de Farmàcia
- Pràctiques de l'assignatura de Farmàcia Clínica a la Facultat de Farmàcia de la Universitat de Barcelona